

Краткий агрометеорологический обзор за первую декаду сентября 2021 года

В первой декаде сентября на преобладающей территории Казахстана наблюдались благоприятные условия для созревания посевов яровых зерновых культур, однако на большей части основной зерносеющей зоны республики отмечалось местами выпадение осадков (в течение 1-3 дней), что снижало темпы уборочных работ. В зерносеющих регионах продолжается уборка урожая яровой пшеницы.

У яровой пшеницы повсеместно на полях наблюдалась фаза: «полная спелость зерна». В **Акмолинской, Костанайской, Северо-Казахстанской, Павлодарской, Карагандинской, Восточно-Казахстанской и Западно-Казахстанской** областях на наблюдаемых участках состояние яровой пшеницы в основном хорошее и удовлетворительное. На наблюдаемых участках на посевах яровой пшеницы отмечена фаза «полная спелость». В **Алматинской области** состояние яровой пшеницы повсеместно хорошее, отмечена фаза «восковая спелость».

Состояние теплолюбивых культур (кукуруза на зерно, рис, соя, сахарная свекла, хлопчатник) хорошее, фаза развития «восковая спелость» и «полная спелость», местами приступили к уборке кукурузы и риса, продолжаются подпитывающие и вегетационные поливы. На посевах риса приступили к спуску воды с рисовых чеков, в конце декады к скашиванию в валки при раздельной уборке (станция Баканас).

В Восточно-Казахстанской области на наблюдаемых участках подсолнечника отмечена фаза «созревание» - «уборочная спелость», на отдельных участках «появление соцветий», в зависимости от срока сева, состояние растений повсеместно хорошее.

В Северо-Казахстанской и Костанайской областях на наблюдаемых участках состояние льна масличного хорошее. Фаза развития «полная желтая спелость», приступили к уборке льна.

В Алматинской, Карагандинской и Северо-Казахстанской областях на наблюдаемых участках у картофеля отмечена фаза «увядание ботвы», состояние растений отличное и хорошее, повсеместно приступили к сбору урожая картофеля. В Алматинской области приступили к вегетационному поливу (МС Есик).

В Туркестанской области на наблюдаемых участках у хлопчатника отмечается фаза «раскрытие 1-й коробочки» - «созревание сырца 1-й коробочки», высота растений составляет до 68 см. Состояние хлопчатника отличное и хорошее.

В садах с плодовыми культурами (яблоня, груша) на юге и юго-востоке страны отмечается в основном фаза развития «созревание плодов», у малины – «расцветивание листьев», продолжается сбор урожая груши и яблони, состояние культур отличное и хорошее.

В южных регионах республики повсеместно на посевах многолетних трав (люцерна, клевер) наблюдается фаза «отрастание после 2 и 3-го укоса», на

отдельных участках «цветение после 2 и 3-го укоса». Состояние многолетних трав хорошее и удовлетворительное, отмечается стравливание трав скотом.

В третьей декаде августа на территории пастбищного животноводства погода была теплее, чем в предыдущей. Среднесуточная температура воздуха в течение декады была выше среднемноголетних значений на 1...4 °С тепла. В течение декады осадки выше нормы на территории пастбищного животноводства отмечались на западе республики, на остальной территории осадков не было, либо они были незначительными и ниже среднемноголетних значений. Продолжался выпас скота, подкармливание маточного поголовья и молодняка, подвоз кормов и уборка трав, а также стрижка овец. В Мангистауском районе Мангистауской области около станции (Кызан) и в Бейнеуском районе (около станции Сам) продолжают отмечаться случаи повреждения растений неблагоприятными метеорологическими явлениями и единичные случаи падежа животных, вследствие неблагоприятных погодных условий

По результатам мониторинга за пастбищными культурами на территории пастбищного животноводства наблюдалось в основном хорошее и удовлетворительное состояние травостоя, за исключением Казталовского района Западно-Казахстанской области, Мангистауского и Бейнеуского районов Мангистауской области и Жамбылского района Алматинской области, где отмечалось плохое состояние трав. В течении прошедшей декады на всей территории пастбищного животноводства отмечалось сухое состояние дернины.

2021 жылдың қыркүйек айының 1-ші онкүндігіне қысқаша агрометеорологиялық шолу

Қыркүйектің бірінші онкүндігінде Қазақстанның басым бөлігінде жаздық бидайдың пісуіне қолайлы жағдай болған, алайда республиканың негізгі астық егілетін аймағының басым бөлігінде жауын-шашынның болуы (1-3 күн бойы) егін жинау жұмыстарының қарқынын төмендеткен. Астық егілетін аймақтарда жаздық бидай жинау науқаны жалғасуда.

Жаздық бидай егістіктерінде «дәннің толық пісуі» кезеңі байқалды. **Ақмола, Қостанай, Солтүстік Қазақстан, Павлодар, Қарағанды, Шығыс Қазақстан және Батыс Қазақстан** облыстарындағы бақыланатын учаскелерде жаздық бидайдың жағдайы көбінесе жақсы және қанағаттанарлық. Бақылау учаскелерінде жаздық бидайдың «толық пісу» кезеңі байқалған. **Алматы облысында** жаздық бидайдың жағдайы жақсы, «дәннің уыздануы» кезеңі байқалды.

Жылу сүйгіш дақылдардың (дәндік жүгері, күріш, соя, қант қызылшасы, мақта) жағдайы жақсы, даму фазасы - «дәннің уыздануы» және «толық пісу», кей жерлерде жүгері және күріш жинауға кіріскен, вегетациялық және қоректендіре суару жалғасуда. Күріш егістіктерінде күріш чектерінен су жіберуге, онкүндіктің соңында бөлектеп жинау кезінде дестелеп шабуға кіріскен («Бақанас» станциясы).

Шығыс Қазақстан облысында күнбағыс бақылау учаскелерінде «пісу» - «егіндік пісу», жеке учаскелерде себу мерзіміне байланысты «гүл шоғырларының пайда болуы» фазалары байқалды, өсімдіктердің жағдайы барлық жерде жақсы.

Солтүстік Қазақстан және Қостанай облыстарының бақыланатын учаскелерінде майлы зығырдың жағдайы жақсы. Даму фазасы - «толық сарыланып піскен», оны жинауға кіріскен.

Алматы, Карағанды және Солтүстік Қазақстан облыстарының бақыланатын учаскелерінде картоптың «пәлектерінің солуы» фазасы байқалған, өсімдіктердің жағдайы жақсы және өте жақсы, жаппай картоп жинауға кіріскен. Алматы облысында (МС Есік) вегетациялық суаруға кіріскен.

Түркістан облысының бақыланатын учаскелерінде мақтаның «1-ші қораптың ашылуы» - «1-ші қораптың пісуі» фазасы байқалып, өсімдіктердің биіктігі 68 см дейін жеткен. Мақтаның жағдайы жақсы және қанағаттанарлық.

Еліміздің оңтүстігі және оңтүстік-шығысындағы жеміс дақылдары (алма, алмұрт) бақшаларында көбінесе «жемістің пісуі», таңқурайда - «жапырақтарының гүлденуі» байқалады, алмұрт пен алма ағаштарының өнімін жинау жалғасуда, дақылдардың жағдайы өте жақсы және жақсы.

Республиканың оңтүстік өңірлерінде барлық жерде көпжылдық шөптердің (жоңышқа, беде) егістіктерінде «2 және 3-ші шабудан кейін қайта өсу», жеке учаскелерде «2 және 3-ші шабудан кейін гүлдену» фазасы байқалған. Көпжылдық шөптердің жағдайы жақсы және қанағаттанарлық, шөптерді малдың таптағаны байқалады.

Тамыздың үшінші онкүндігінде жайылымдық мал шаруашылығы аумағында ауа-райы бұрынғыға қарағанда жылы болған. Онкүндік ішінде ауаның орташа тәуліктік температурасы орташа көп жылдық мәндерден 1...4°C жоғары болды. Онкүндік бойы республиканың батысында жайылымдық мал шаруашылығы аумағында жауын-шашын нормадан артық жауған, қалған аумақтарда жауын-шашын болмаған немесе ол шамалы және орташа көп жылдық мәндерден төмен болған. Мал жаю, аналық мал мен төлдерін азықтандыру, жемшөп жеткізу және шөп жинау, сондай-ақ қой қырку жалғасуда. Маңғыстау облысының Маңғыстау ауданында (Қызан) станцияның жанында және Бейнеу ауданында (Сам станциясының маңайында) қолайсыз ауа-райы жағдайларының салдарынан өсімдіктердің қолайсыз метеорологиялық құбылыстармен зақымдануы және жануарлардың өлуінің бірлі-жарым жағдайлары байқалуда.

Шөптердің нашар жағдайы байқалған Батыс Қазақстан облысының Казталов ауданын, Маңғыстау облысының Маңғыстау және Бейнеу аудандарын және Алматы облысының Жамбыл ауданын қоспағанда, жайылымдық мал шаруашылығы аумағындағы жайылымдық дақылдарға жүргізілген мониторинг нәтижелері бойынша шабындық шөптің көбінесе жақсы және қанағаттанарлық жағдайы байқалған. Өткен онкүндік ішінде жайылымдық мал шаруашылығының барлық аумағында шымның құрғақ жағдайы орын алған.